

Sibbo kommun Utvärderingsberättelse 2019

8.6.2020

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1. Revisionsnämndens uppgifter	3
1.2. Revisionsnämndens sammansättning och verksamhet.....	3
1.3. Revision.....	4
2. Behandlingen av utvärderingsberättelsen för år 2018	4
3. Uppnående av de ekonomiska målen år 2019.....	5
3.1. Revisionsnämndens observationer om uppnåendet av de ekonomiska målen	6
3.1.1. Behandlingen av budgetändringar.....	6
3.1.2. Utveckling av lånebeloppet.....	7
4. Uppnående av de bindande målen för verksamheten år 2019	8
4.1. Kommunstyrelsen	8
4.1.1. Intern kontroll och koncernövervakning	8
4.2. Ekonomi- och förvaltningscentralen.....	9
4.3. Utvecklings- och planläggningscentralen.....	10
4.4. Social- och hälsovårdsavdelningen	11
4.4.1. Arbetshälsoenkäten på Social- och hälsovårdsavdelningen	11
4.4.2. Allmänt om tandvården	11
4.4.3. Stödjande av barnens och de ungas uppväxt och utveckling samt främjande av barnfamiljernas hälsa och välfärd.....	12
4.4.4. Främjande av verksamhetsförutsättningarna för befolkningen i arbetsför ålder och främjande av dess välfärd och hälsa.....	12
4.4.5. Främjande av de äldres välfärd och livskvalitet.....	12
4.4.4.1. Hemvård för äldre.....	13
4.4.5. Kostservice	13
4.5. Bildningsutskottet.....	13
4.6. Tekniska utskottet, byggnads- och miljöutskottet.....	15
5. Personal.....	16
6. Övriga observationer.....	19
7. Slutsatser.....	20
8. Underskrifter.....	20

1. Inledning

1.1. Revisionsnämndens uppgifter

Sibbo kommuns förvaltning och ekonomi år 2019 har granskats i enlighet med kommunallagen och kommunens förvaltningsstadga. Revisionsnämndens uppgifter definieras i 121 § i kommunallagen enligt följande:

Revisionsnämndens uppgift är att

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om,
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt,
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning,
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas,
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige,
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år fullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge fullmäktige andra sådana utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser vara behövliga.

Enligt kommunallagen ger kommunstyrelsen fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder.

1.2. Revisionsnämndens sammansättning och verksamhet

Revisionsnämnden sammanträdde sammanlagt 11 gånger år 2019. För att fullfölja sin utvärderingsuppgift har nämnden hört olika tjänsteinnehavare vid sina möten. Därtill har revisionsnämnden följt upp genomförandet av revisionsplanen och upprätthållit ett bindningsregister för tjänsteinnehavarna och de förtroendevalda.

Sammansättningen för den av kommunfullmäktige 12.6.2017 (§ 67) valda revisionsnämnden är följande:

<u>Ordinarie ledamot</u>	<u>Ersättare</u>
Harri Lehtonen, ordförande	Maija Lepistö
Hannele Rauha, viceordförande	Janne Nickström
Hans-Peter Lindgren	Sakarias Liimatainen
Minna Lindblom	Pauliina Tapio
Kirsi Toivola	Kristiina Ovaskainen

Revisionsnämnden har fattat sina beslut på framställning av ordföranden och Tommi Heittola har varit protokollförare.

Revisionsnämnden har utarbetat utvärderingsberättelsen för år 2019 till fullmäktige. Utvärderingen grundar sig på uppgifterna i bokslutet och verksamhetsberättelsen för år 2019 samt på förfrågningar till tjänsteinnehavarna.

1.3. Revision

Kommunens förvaltning och ekonomi år 2019 har granskats i enlighet med kommunallagen och kommunens förvaltningsstadga. Antalet lagstadgade revisionsdagar uppgår uppskattningsvis till 37. Därtill kommer nämndens sekreteraruppgifter och eventuella köpta sakkunnigtjänster. Revisionsammanslutningen avger skriftliga och muntliga rapporter till nämnden enligt behov. Efter granskningen av bokslutet avges en revisionsberättelse till fullmäktige.

Revisionsnämnden bereder valet av revisionsammanslutning och tillställer fullmäktige ett förslag om vilken sammanslutning som ska väljas. KPMG Oy Ab har valts till revisionsammanslutning för räkenskapsperioderna 2017–2020. Fullmäktige fattade upphandlingsbeslutet 4.9.2017 (§ 95). OFGR/GR/CIA Martin Slotte har fungerat som huvudansvarig revisor.

Revisorn har rapporterat till revisionsnämnden om hur revisionsplanen har genomförts. Revisorn har gett revisionsnämnden sju skriftliga rapporter om revisionen för år 2019. Dessa rapporter har även lämnats till kommunens ledning.

Revisionsnämnden förutsätter att observationerna och rekommendationerna i revisorns rapporter leder till korrigerande åtgärder.

2. Behandlingen av utvärderingsberättelsen för år 2018

Kommunstyrelsen har gett ett utlåtande med anledning av utvärderingsberättelsen för år 2018. Utlåtandet blev färdigt i slutet av september och har behandlats på kommunstyrelsens möte 24.9.2019. Fullmäktige godkände 7.10.2019 kommunstyrelsens utlåtande med anledning av

utvärderingsberättelsen för år 2018. Revisionsnämnden har behandlat kommunstyrelsens utlåtande 29.10.2019.

På grundval av kommunstyrelsens utlåtande är det delvis oklart för revisionsnämnden vilka åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas, och det framgår inte tydligt av alla svar.

Den "oro om processerna inom ekonomin och förvaltningen" som revisionsnämnden redan uttryckte i förra årets utvärderingsberättelse ser ut att ha konkretiserats år 2019. Dessutom innehåller den interna revisionen av processerna inom ekonomiförvaltningen som genomfördes år 2019 under ledning av ekonomidirektören och den externa revisionen av budgetöverskridningen på Bildningsavdelningen många observationer om att processerna för ekonomiförvaltningen inte fungerar och att resurserna är otillräckliga.

Revisionsnämnden kräver att åtgärder vidtas med avseende på upptäckterna och att resurserna för ekonomiförvaltningen säkras för alla enheter.

3. Uppnående av de ekonomiska målen år 2019

Kommunstyrelsens verksamhetskostnader underskreds med 1,62 miljoner euro, främst på grund av lägre interna IT-intäkter, interna kapitalhyresintäkter och försäljningsvinster från markförsäljningen.

Social- och hälsovårdsutskottets verksamhetskostnader överskreds med 0,74 miljoner euro och verksamhetsintäkterna underskreds med 0,09 miljoner euro. Verksamhetsbidraget överskreds således med 0,83 miljoner euro. Överskridningen berodde huvudsakligen på de slutliga kostnaderna för specialsjukvården år 2019.

Verksamhetskostnaderna för bildningsutskottet underskreds med 1,68 miljoner euro. Då verksamhetsintäkterna underskreds med 0,12 miljoner euro underskred verksamhetsbidraget den ändrade budgeten med 1,56 miljoner euro. De externa verksamhetskostnaderna underskred budgeten med 0,74 miljoner euro och inom de interna verksamhetskostnaderna var underskridningen 0,82 miljoner euro.

Byggnads- och miljöutskottets verksamhetskostnader överskreds med 0,15 miljoner euro. Verksamhetsintäkterna överskreds med 0,78 miljoner euro. De interna hyresintäkternas andel av överskridningen utgjorde 0,3 miljoner euro och de övriga hyresintäkternas andel 0,16 miljoner euro.

Jämfört med året innan ökade kommunens personalkostnader med 1,24 miljoner euro, dvs. 2,2 %, och verksamhetskostnaderna ökade med sammanlagt 8,3 miljoner euro, dvs. 5,4 %.

Utfallet av kommunens skattefinansiering var en aning bättre än budgeterat. Skatteintäkterna uppgick till 103,2 miljoner euro, vilket är 4,2 miljoner euro mer än året innan. Kommunen fick statsandelar till ett belopp av 15,1 miljoner euro, vilket är 13 % mer än året innan.

Försäljningsvinsten av markförsäljning var år 2019 sammanlagt 4,75 miljoner euro, vilket är 0,25 miljoner euro mindre än budgeterat.

Årsbidraget för räkenskapsperioden 2019 (inklusive Sibbo Vatten) var 5,4 miljoner euro och räkenskapsperiodens resultat -0,07 miljoner euro, men efter registrering av ändringar i

avskrivningsdifferensen och reserveringarna blev överskottet för räkenskapsperioden 1,09 miljoner euro.

Kommunens lånebelopp ökade under 2019. I slutet av året var lånebeloppet 36,6 miljoner euro större än fjolårets belopp, det vill säga 105,6 miljoner euro. Av lånebeståndet var 50 miljoner euro kortfristiga kommuncertifikat. Lånebeloppet per invånare var 4 989 euro vid slutet av året.

3.1. Revisionsnämndens observationer om uppnåendet av de ekonomiska målen

Sibbo kommuns ekonomi är inte i balans och behöver åtgärder på bred front i hela kommunen:

- överföring av interna kostnader och intäkter mellan avdelningar hjälper inte den övergripande ekonomin
- anpassning av de externa utgifterna i driftsekonomin och ökning av externa intäkter
- minskade investeringar
- proportionell ökning av skatteintäkterna
- ökade externa intäkter genom försäljning av kapital och/eller fastigheter

3.1.1. Behandlingen av budgetändringar

Under år 2019 beviljades tilläggsanslag på 10,16 miljoner euro i Sibbo kommun för räkenskapsåret 2019:

- 1 Vid sitt möte den 29.4.2019 godkände fullmäktige en begäran om ett tilläggsanslag på 80 000 euro av Social- och hälsovårdsavdelningen.
- 2 Vid sitt möte 29.4.2019 beviljade fullmäktige Avdelningen för teknik och miljö en anslagsöverskridning på 600 000 euro för iståndsättningen av Amiralsvägen.
- 3 För driftsekonomin i projektet Nya Sockengården beviljades med fullmäktiges beslut ett tilläggsanslag på 671 000 euro och till investeringsdelen beviljades ett tilläggsanslag på 2,26 miljoner euro.
- 4 Genom sitt beslut 9.9.2019 beviljade fullmäktige en ökning på 500 000 euro av investeringsanslaget för Bastukärrens detaljplaneområde.
- 5 Fullmäktige har vidare beslutat att bevilja ett ytterligare anslag på 150 000 euro för iståndsättningen av Amiralsvägen.
- 6 Genom sitt beslut 7.10.2019 godkände fullmäktige ett tilläggsanslag på 98 000 euro för anskaffning av tillfälliga lokaler för Jokipuiston koulu.
- 7 Den 11.11.2019 godkände fullmäktige ett tilläggsanslag på 2,53 miljoner euro för investeringar inom Avdelningen för teknik och miljö och ett tilläggsanslag på 1,3 miljoner euro för bildningsutskottet.

Under år 2020 har i Sibbo kommun beviljats tilläggsanslag på 3,59 miljoner euro för räkenskapsåret 2019:

- 1 Fullmäktige har beviljat kommunstyrelsen rätt att underskrida verksamhetsbidraget för sitt ansvarsområde med 1,6 miljoner euro. Underskridningen av verksamhetsbidraget berodde främst på att de interna IT-intäkterna underskred summan som budgeterats för avdelningen med 1,1 miljoner euro. Även kapitalhyresintäkterna underskred budgeten med cirka 0,5 miljoner euro.

- 2 Därtill beviljade fullmäktige 18.5.2020 social- och hälsovårdsutskottet rätten att överskrida verksamhetsbidraget med 826 000 euro.
- 3 Affärsverket Sibbo Vatten har överskridit sitt investeringsanslag med cirka 1,16 miljoner euro. Överskridningarna har orsakats av överskridningar som uppkommit som en följd av utvecklingen av områden utanför detaljplaneområden och överskridningar som orsakats av tilläggsarbeten vid Arbetsplatsgatan. 18.5 beslutade kommunfullmäktige att höja det totala investeringsanslaget för affärsverket Sibbo Vatten med 1,16 miljoner euro.

Revisionsnämnden vill fästa fullmäktiges uppmärksamhet vid behandlingen av budgetändringar.

I fråga om tilläggsanslag eller intäktsunderskridningar anges inte hur finansieringen ska ordnas, så konsekvenserna för den ekonomiska situationen som helhet förblir oklar. Enligt 110 § 4 mom. i kommunallagen ska i budgeten anges hur finansieringsbehoven täcks.

Sibbo kommuns förvaltningsstadga kapitel 9 § 68 Budgetändringar:

*Ändringar i budgeten ska föreläggas fullmäktige så att fullmäktige hinner behandla ändringsförslagen under budgetåret. Efter utgången av budgetåret är det endast i undantagsfall möjligt att göra ändringar i budgeten. **När bokslutet är undertecknat kan förslag om ändringar i budgeten inte längre föreläggas fullmäktige.***

3.1.2. Utveckling av lånebeloppet

Kommunens nuvarande investeringar finansieras i huvudsak med lån. Lånebeloppet ökar till år 2022 till 6 048 euro per invånare (utifrån prognosen för invånartillväxten i budgeten 2020). Om invånartillväxten inte når målet och till exempel stannar vid utfallet för år 2019, ökar lånebeloppet per invånare med den nuvarande upplåningstakten betydligt jämfört med prognosen för år 2022. Samtidigt finns det risk för att räntorna stiger och nationalekonomin saktar av under de närmaste åren.

Sibbo kommuns verksamhetsberättelse 2019, s. 23: *”Om tillväxten inom ekonomin saktar ner finns det en särskild risk för att kostnaderna för kommunens driftsekonomi ökar i förhållande till inkomstbasen och de kostnader som skuldsättningen inom investeringsprogrammet orsakar. På grund av en fortsatt hög investeringsnivå skuldsätter sig kommunen i snabb takt. Ökade avskrivningar gör det svårt att uppnå ekonomisk jämvikt ur resultaträkningens synvinkel. Även om räntorna beräknas förbli mycket låga ännu under flera år framöver är kommunens låneportfölj dock, åtminstone på lång sikt, utsatt för en viss ränterisk som kan realiseras i form av högre finansieringskostnader.”*

I bokslutet för 2018 är lånebeståndet per invånare 3 338 euro och i bokslutet för 2019 är motsvarande siffra 4 989 euro, vilket ger en 49,5 % ökning för lånebeståndet. Lån och hyresansvar per invånare uppgick till 3 508 euro i bokslutet för 2018 och till 5 632 euro per invånare i bokslutet för 2019.

Lånebeståndet uppgick till 69 miljoner euro i bokslutet för 2018 och 106 miljoner euro i bokslutet för 2019. Lånebeståndet ökade med 65,1 %.

För att stävja lånebeståndet rekommenderar revisionsnämnden; att avsevärt minska investeringarna och se över det befintliga servicenätet och oanvända fastigheter på ett totalekonomiskt sätt.

4. Uppnående av de bindande målen för verksamheten år 2019

Antalet bindande mål för år 2019 var 42, av vilka enligt verksamhetsberättelsen 31 uppnåddes, det vill säga 73,8 %.

Enligt revisionsnämnden bedömning uppnåddes endast 24 mål, dvs. 57,1 %. Motsvarande siffra föregående år var 74,4 % (43 mål, 32 uppnåddes).

Det var svårt att tolka en del av mätarna för målen och de gav inte en realistisk bild av hur målen hade uppnåtts. Revisionsnämnden anser att uppnåendet av de bindande målen inte utreds tillräckligt i verksamhetsberättelsen. **Revisionsnämnden uppmanar att kriterierna för uppnåendet av bindande mål redogörs verbalt, utöver trafikljusen.**

För år 2019 ställdes upp ett färre antal mål och målen har också en starkare bindning till fullmäktigeperiodens mål. Dessutom lämnar mätarna för de bindande målen år 2019 mindre rum för tolkning, så man kan redan skönja framsteg i denna fråga. **Revisionsnämnden påpekar att man fortsättningsvis ska fästa uppmärksamhet vid mätarna för de bindande målen så att det inte blir rum för tolkning i fråga om huruvida målen har uppnåtts.**

Revisionsnämnden vill fortsättningsvis betona att de bindande målen samt uppföljning av dem behandlas regelbundet i alla utskott och att behandlingen dokumenteras i protokollen. I utskotten bör man analysera orsakerna till att målen inte kommer att uppnås och vilka korrigeringsåtgärderna är. Om avdelningscheferna inte inkluderar uppföljningen av de bindande målen i föredragningslistan till mötena, är det utskottens ordförande som ansvarar för att uppföljningen tas med på föredragningslistan.

4.1. Kommunstyrelsen

För kommunstyrelsen hade 13 bindande mål gentemot fullmäktige uppställt. Av dessa hade 10 angetts som direkta mål för en viss avdelning. Av dessa tre mål som fastställdes enbart för kommunstyrelsen uppnåddes endast ett mål och två uppnåddes inte.

Målen som inte uppnåddes var mål nr 18: *Sibbo kommuns driftsekonomi är i balans utan tomtförsäljningsintäkter* och nr 19: *Sibbo kommuns jämförbara verksamhetsutgifter per invånare minskar varje år.*

Revisionsnämnden drar slutsatsen att ingetdera av de ovanstående målen har uppnåtts. Mål nr 20 var att kommunalskatten eller fastighetsskatten inte höjs. **Revisionsnämnden rekommenderar att mätaren kontrolleras eftersom mätaren inte styr kommunens verksamhet och ekonomi.**

4.1.1. Intern kontroll och koncernövervakning

Enligt revisionsnämnden framgår det fortfarande inte i verksamhetsberättelsen 2019 hur den interna kontrollen i praktiken har genomförts och hur eventuella brister som upptäckts i den interna kontrollen har rapporterats. Revisionsnämnden anser att innehållet i formulären för redogörelse av intern kontroll och riskhantering inte återspeglas i verksamhetsberättelsen. Riskhanteringsgruppen består av

kommunens ledningsgrupp. En enda intern revision har genomförts, men den har inte behandlats i kommunstyrelsen.

Revisionsnämnden kräver att kommunstyrelsen behandlar de interna revisioner som den utlovat till fullmäktige och gör en lista över tydliga beslut i syfte att utveckla verksamheten och genomför de konkreta styrande åtgärder som man vidtagit för att genomföra intern kontroll och åtgärda de brister som upptäckts.

Revisionsnämnden uppmanar att kommunens riskbedömning uppdateras. Revisionsnämnden betonar att riskkartläggning bör göras upp till flera gånger om året, särskilt i kristider. Riskkartläggning är en väsentlig del av ledningen av ekonomin och verksamheten.

Det blir inte klart för revisionsnämnden på vilka grunder medlemmarna i styrelserna för kommunens dottersammanslutningar utsetts. Enligt 47 § 2 mom. i kommunallagen ska i sammansättningen av styrelserna för kommunens dottersammanslutningar en med tanke på sammanslutningens verksamhetsområde tillräcklig sakkunskap om ekonomin och affärsverksamheten beaktas. Till exempel styrelsemedlemmarna i kommunens ömsesidiga fastighetsbolag har en dubbelroll, eftersom kommunen både köper och säljer tjänster till dessa företag.

Revisionsnämnden rekommenderar att dubbelrollerna avvecklas på grund av intressekonflikten.

Revisionsnämnden kräver att koncernövervakningen genomförs och rapporteras enligt de anvisningar för uppgörande av en verksamhetsberättelse som utarbetats av bokföringsnämndens kommunsektion. Revisionsnämnden framhäver betydelsen av god förvaltningssed i styrningen och övervakningen av dottersammanslutningar.

Revisionsnämnden anser att koncernövervakningens redogörelse i avsnitt 1.6.6 på sidan 42 är otillräcklig och inte överensstämmer med de allmänna riktlinjerna av bokföringsnämndens kommunsektion för utarbetande av en verksamhetsberättelse. Innehållet i koncernövervakningens redogörelse är identiskt med föregående år.

Revisionsnämnden ber om en utredning om varför Asunto Oy Sipoon Mäntykangas inte har tagits med i koncernbokslutet.

4.2. Ekonomi- och förvaltningscentralen

För Ekonomi- och förvaltningscentralen hade tre bindande mål gentemot fullmäktige uppställts, varav ett uppnåddes (mål 16), ett inte uppnåddes (mål 2) och ett (mål 4) inte kan bekräftas huruvida det uppnåddes eller ej på grund av att mätaren.

Ekonomi- och förvaltningscentralen är en nyckelenhet ur kommunledningssynpunkt. Ekonomi- och förvaltningscentralen ska stödja och styra de övriga kommunala enheterna. Problem och brister i denna enhet återspeglas i hela kommunens verksamhet. I sina tidigare iakttagelser har revisionsnämnden fäst uppmärksamhet vid den interna kontrollen, utarbetandet och uppföljningen av budgeten samt processen för utarbetandet av bokslutet och verksamhetsberättelsen.

Revisionsnämnden rekommenderar att Ekonomi- och förvaltningscentralens verksamhet utvecklas från den nuvarande reaktiva verksamheten till proaktiv verksamhet, dvs. framsynt verksamhet.

Revisionsnämnden konstaterar att uppnåendet av det operativa målet inte kan bedömas eftersom bokslutet inte innehåller nyckeltalen för år 2019 med avseende på andelarna av e-försäljningsfakturer och -inköpsfakturer.

4.3. Utvecklings- och planläggningscentralen

Av de sju (7) mål som uppställts för Utvecklings- och planeringscentralen gentemot fullmäktige har sex (6) antecknats som uppnådda och ett som delvis uppnått. Revisionsnämnden bedömer att tre mål som antecknats som uppnådda inte har uppnåtts på grundval av mätarna.

Enligt det första bindande målet gentemot fullmäktige har Sibbo kommun en planreserv för cirka två år för olika bostadsformer under denna fullmäktigeperiod, och mätaren för 2019 var att detaljplanen för Söderkulla gård befinner sig i förslagsskedet och att detaljplanen för Tallmo har godkänts av fullmäktige. Detaljplanen för Söderkulla gård är dock fortfarande framlagd som utkast och på väg till förslagsskedet, och detaljplanen för Tallmo är endast ett utkast och har därför inte varit i fullmäktige för godkännande.

Revisionsnämnden konstaterar att målet inte har uppnåtts.

Utifrån verksamhetsplanen är det inte möjligt att bedöma huruvida Utvecklings- och planeringscentralens mål har uppnåtts, dvs. att öka antalet nya företag i Sibbo med minst 100 och där mätaren är att nettoantalet nya företag som kommer till Sibbo är minst 50.

Uppnåendet av det bindande målet på att arbetsplatsufficiensen stiger till 70 % och att 200 nya arbetstillfällen skapas i kommunen kan inte heller bedömas utifrån verksamhetsplanen.

Revisionsnämnden konstaterar att uppnåendet av dessa mål inte kan bedömas på grundval av mätarna eller de givna förklaringarna och att det därför inte är möjligt att konstatera att de har uppnåtts.

Mot bakgrund av enhetens nyckeltal kan man inte dra slutsatsen att avdelningens verksamhet har varit särskilt resultatrik eller i linje med målen.

I budgeten för 2019 hade man satt upp som mål 80 000 m²vy färdiga planer för bostadsområden och 0 m²vy för planer för arbetsplatsområden. Enligt bokslutet var utfallet för året 500 m²vy för bostadsområden och 12 901 m²vy för arbetsplatsområden.

Även i fråga om delgeneralplaner underskreds målet för året klart. För bydelgeneralplanerna hade man ställt upp som mål 1 färdig delgeneralplan, utfallet var 0 planer. Målet som ställts upp för strategiska delgeneralplaner var 2 färdiga planer, utfallet var 0 planer.

När det gäller försäljning och hyresbeslut med avseende på tomter överskreds målet klart. Målet var 35 och utfallet var 42.

Målet för markförvärvet var 40 hektar och under året förvärvades 46,3 hektar.

Markförsäljningsmålet hade fastställts vid 30 hektar, men man underskred målet klart, eftersom endast 9,12 hektar mark hade sålts.

Revisionsnämnden konstaterar att Utvecklings- och planeringscentralen inte har lyckats uppnå de mål som för planläggningen ställts upp i budgeten. Till följd av detta har kommunen inte en planreserv som svarar mot tillväxtkraven, och därför är planekonomin inte i balans.

Enligt uppgifter från Utvecklings- och planeringscentralen har tio (10) företag kontaktats, uttryckligen för att främja försäljningen av företagstomter. Fyra (4) kontakter har lett till möten. Två (2) av de företag man träffat är internationella aktörer. Revisionsnämnden följer med stort intresse upp hur försäljningen av företagstomter realiserar.

4.4. Social- och hälsovårdsavdelningen

Av Social- och hälsovårdsavdelningens åtta bindande mål gentemot fullmäktige uppnåddes sex. Då social- och hälsovårdsreformen uteblev avlägsnades två relaterade mål genom fullmäktiges beslut 11.11.2019.

Social- och hälsovårdsavdelningens verksamhetsbidrag överskreds med 0,8 miljoner euro. Fullmäktige beviljade ett tilläggsanslag på 1,3 miljoner euro för driftsekonomin år 2019. I sin serviceplan framförde HUS ett tillägg på 0,7 miljoner för sina tjänster år 2019, men detta beaktades inte i budgeten.

Revisionsnämnden uppmanar att man i budgeten till fullt belopp följer HUS uppskattning.

4.4.1. Arbetshälsoenkäten på Social- och hälsovårdsavdelningen

Avdelningens mål för arbetshälsoenkäten var att medeltalet för social- och hälsovården år 2017 (2,35) förbättras så att det överträffar medeltalet för kommunen. Målet uppnåddes eftersom genomsnittet för Social- och hälsovårdsavdelningen i enkäten för år 2019 var 3,9 och genomsnittet för kommunen var 3,7.

Revisionsnämnden tackar Social- och hälsovårdsavdelningen för sin aktivitet, eftersom förutom att resultaten hade förbättrats hade även svarsprocenten ökat.

4.4.2. Allmänt om tandvården

Inom tandvården har inte några förändringar skett. Ett arbetspar har saknats hela tiden och befolkningen har ökat. Åldringarna är en utmaning med sina många sjukdomar. En tandhygienist besöker anstalterna en gång per år, men hemvårdsklienterna är helt på hemvårdens ansvar. Man strävar efter att utbilda vårdarna enligt resurserna. Ensamma invånare som bor utan närstående personer är också en utmaning, eftersom de själva ansvarar för vården av sina tänder.

Revisionsnämnden rekommenderar fortsättningsvis att tandvårdens resurser granskas i förhållande till klientantalet.

4.4.3. Stödande av barnens och de ungas uppväxt och utveckling samt främjande av barnfamiljernas hälsa och välfärd

Fördröjningar har skett i hanteringen av de tidsfrister som föreskrivs i 26 § i barnskyddslagen. Bedömningen av servicebehovet har överskridit tidsfristen på tre månader i 16 fall, vilket utgör 11,3 % av samtliga bedömningar av servicebehovet.

Antalet barn som årligen placeras har ökat inom barnskyddet. År 2019 placerades 36 barn i åldern 0–17 år utanför hemmet, den motsvarande siffran för år 2018 var 35 barn. Målet som hade ställts upp i budgeten för 2019 var högst 25 nya placeringar. Mer resurser behövs inom mental- och missbrukarbetet, särskilt inom det förebyggande arbetet bland skolelever.

Det finns ett behov av förebyggande verksamhet, till exempel har antalet klienter inom preventivrådgivningen ökat med 267 % (från 89 år 2018 till 327 år 2019).

Revisionsnämnden uppmanar att Tjänster för barn, unga och familjer fortsättningsvis satsar på förebyggande åtgärder på ett omfattande sätt.

4.4.4. Främjande av verksamhetsförutsättningarna för befolkningen i arbetsför ålder och främjande av dess välfärd och hälsa

Det är möjligt att stävja kostnaderna för specialistsjukvården tack vare hemsjukhuset och samarbete i gränzonen mellan specialistsjukvården och primärvården.

Revisionsnämnden rekommenderar att Social- och hälsovårdsavdelningen upprätthåller en aktiv kontakt med hemsjukvården och HUS specialistsjukvård.

4.4.5. Främjande av de äldres välfärd och livskvalitet

Då de äldre blir fler ökar behovet av tjänster inom sjukvård, tandvård och rehabilitering samt specialistsjukvård och effektiverat serviceboende.

År 2019 har man fortsättningsvis varit tvungen att skaffa allt mer effektiverat serviceboende från den privata sektorn. Av denna orsak överskreds kostnaderna för köp av tjänster något. Om trenden med köp av tjänster fortsätter kommer det att öka användningen av kommunens resurser då köptjänstplatserna granskas.

Många äldre personer har hittat Träff, servicepunkten för rådgivning och handledning. Träff är ett mobilt team som har lyckats utvidga sin handlednings- och rådgivningsverksamhet till södra och norra Sibbo.

Överraskningsbesök tillsammans med Regionförvaltningsverket har genomförts på privata vårdinrättningar. Under besöken konstaterades bl.a. följande brister: bristfällig personaldimensionering, otydliga arbetsscheman, problem med läkemedelsförsörjningen, bristande allmän renlighet.

Man har ingripit aktivt i situationen och antalet besök har ökats. För tillfället är verksamheten i skick. Behovet av tjänster för handikappade ökar också i Sibbo.

En positiv händelse på handikappsidan var att Aarre-hemmet för handikappboende blev färdigt på hösten. I december 2019 färdigställdes handikapphemmet Kepakoti för unga vuxna tack vare välfärdslokalerna Sievi. Flytten till lokalerna flyttades till 2020.

4.4.4.1. Hemvård för äldre

Med hjälp av läkemedelsrobotar har man lyckats minska antalet hembesök avsevärt. Det blir mer tid för patienterna då det går mindre tid till resor och man har lyckats avhjälpa morgonrusningen för dem som doserar läkemedel.

Robotprojektet Rose, som finansieras av Finlands Akademi, fortsatte i Sibbo.

Revisionsnämnden följer med intresse upp utvecklingen och fördelarna med båda projekten.

4.4.5. Kostservice

Revisionsnämnden anser att elevernas ökade konsumtion av skolmat har varit en positiv sak. **Mot bakgrund av den försämrade ekonomiska situationen anser revisionsnämnden att det är viktigt att denna positiva utveckling fortsätter.**

4.5. Bildningsutskottet

För bildningsutskottets verksamhetsområde hade ställts upp två bindande gemensamma mål gentemot fullmäktige. Ett av dessa hade antecknats som uppnått och det andra som delvis uppnått. Enligt revisionsnämnden har ingetdera målet uppnåtts.

Det första målet som är bindande gentemot fullmäktige är att inom alla verksamhetsområden utföra förebyggande arbete som stöder välbefinnande, vilket för bildningsutskottets del hade formulerats som ett mål att fokusera på att öka barns och ungdomars delaktighet och välbefinnande. Mätaren var en enkät riktad till barn och ungdomar samt att använda vissa delar av skolhälsoenkäten. Målet man ville uppnå var ett resultat över det nationella medeltalet (till de delar som referensdata finns tillgängliga). Målet har uppnåtts såtillvida att Sibbo har deltagit i skolhälsoenkäten och en enkät om skoltrivlsen har genomförts i skolorna hösten 2019. Resultaten av båda enkäterna har analyserats och lagts fram för utbildningssektionerna och bildningsutskottet för politisk behandling år 2020. Skälet till att målet endast delvis har uppnåtts är att det i fråga om skolhälsoenkäten inte är möjligt att säga att resultatet ligger över det nationella genomsnittet.

Revisionsnämnden vill ha en utredning om varför resultaten av skolhälso- och trivselenkäten behandlades först i april-maj 2020 trots att resultaten fanns tillgängliga redan i september 2019.

Det andra bindande målet gentemot fullmäktige var att definiera servicelöften för de centrala kundtjänsterna, och inom bildningsutskottet hade man som mål uppställt att besvara frågor som kommuninvånarna ställer per brev eller e-post inom fem arbetsdagar.

Revisionsnämnden konstaterar att det inte har varit möjligt att uppnå målet eftersom ingen mätning har utförts.

För enheten hade tretton bindande mål gentemot fullmäktige uppställts. Av dessa hade nio antecknats som uppnådda, tre som delvis uppnådda och ett mål hade antecknats som inte uppnått.

Revisionsnämnden anser dock att tre av de bindande målen som i verksamhetsberättelsen anges om uppnådda inte uppnåddes enligt mätarna.

Utbildningstjänsters mål att genomföra en enkät om servicetillfredsställelse bland vårdnadshavarna så att vårdnadshavarna medverkar i planeringen av enkäten sköts upp till hösten 2020 genom ett beslut av utskottet.

Revisionsnämnden konstaterar att målet inte har uppnåtts, eftersom uppskjutandet av ett bindande mål borde ha behandlats av fullmäktige i enlighet med anvisningarna om att följa budgeten.

Målet för Kultur- och fritidstjänster var att ta i bruk ett hobbybuss för högstadielärover. Målet uppnåddes inte av skäl som inte beror på Kultur- och fritidstjänster. Konkurrensutsättningen av Undervisningsministeriets hobbybuss fördröjdes och de kommuner som anmält sig som pilotkommuner, däribland Sibbo, får applikationen för pilotanvändning först våren 2020.

Revisionsnämnden konstaterar att uppskjutandet av ett bindande mål borde ha behandlats av fullmäktige i enlighet med anvisningarna om att följa budgeten.

Bildningsavdelningen underskred verksamhetskostnaderna med 1,7 miljoner euro, verksamhetsintäkterna underskreds med 0,1 miljoner euro och verksamhetsbidraget med 1,6 miljoner euro.

Den tilläggsbudget som beviljades bildningsutskottet riktades främst till bildningsutskottets förvaltningstjänster, men underskridningen av förvaltningstjänsters verksamhetsbidrag beror huvudsakligen på att hela Bildningsavdelningen underskred budgeten. Verksamhetsintäkterna för småbarnspedagogiken underskred budgeten med cirka 400 000 euro. Det tilläggsanslag på 325 000 euro som kommunen beviljat användes inte, eftersom besparingarna inom verksamhetskostnaderna utjämnade bidraget.

Anordnandet av städ- och kostservicen inom småbarnspedagogiken ändrades år 2019 så att den motsvarar praxisen inom kommunens övriga resultatenheter, vilket innebär att personalkostnaderna för städpersonalen inkluderades i de interna hyrorna och personalkostnaderna för kostservicepersonalen inkluderades i matpriset. Således var det svårare att bedöma hur en ny slags kostnadsackumulation bildas, och därför underskred de interna kostservicedebiteringarna budgeten med cirka 100 000 euro. Denna förändring minskade också de budgeterade personalkostnaderna för småbarnspedagogiken med cirka 640 000 euro och ökade hyreskostnaderna och de interna matkostnaderna sammanlagt med samma belopp.

Ändringen av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården minskade småbarnspedagogikens verksamhetsintäkter, och avskaffandet av köpservedaghemmen återspeglades i en minskning av kundavgiftsintäkter jämfört med 2018.

Småbarnspedagogikens verksamhetskostnader underskred budgeten med cirka 0,5 miljoner 2019. Personalutgifterna underskred budgeten med cirka 70 000 euro, eftersom vissa personalutgifter för slutet av 2019 inte uppstod som under tidigare år. Dessutom användes inte heller det tilläggsanslag som kommunstyrelsen beviljat för löneökningar för lärarna inom småbarnspedagogiken.

Inköpen av tjänster inom småbarnspedagogiken underskred budgeten med cirka 400 000 euro. Under 2019 valde kunderna inom småbarnspedagogiken inte den beräknade mängden av förskoleundervisning utanför kommunen, vilket innebar en inbesparing på cirka 140 000 euro. Då två lekklubbar upphörde med sin verksamhet i kommunen underskreds budgeten med cirka 80 000 euro i och med att det samhällsstöd som preliminärt planerats för dem uteblev. I slutet av år 2019 gjordes inte heller några interna IT-debiteringar i kommunen, vilket återspeglas i en underskridning på cirka 90 000 euro.

Utbildningstjänsters intäktsöverskridningar förklaras huvudsakligen av högre intäkter (143 000 euro) än väntat från statligt stöd och projektbidrag. Personalkostnaderna inom utbildningstjänsterna har ökat jämfört med 2018 och detta återspeglas i en överskridning av kostnaderna. Kostnaderna för byggnader med inomhusluftproblem återspeglas fortfarande i bokslutet för 2019. Jokipuiston koulu arbetade i tillfälliga lokaler hela läsåret 2019 och Söderkulla skola och Sipoonlahden koulu arbetade under en del av läsåret 2019 i tillfälliga lokaler. Den första delen av den nya skolfastigheten vid Sipoonlahden koulu togs i bruk hösten 2019 och renoveringsarbetena inleddes i den gamla delen av fastigheten. Utbyggnaden av Nickby Hjärta pågår också.

Enheten Kultur- och fritidstjänster har hållits inom budgeten.

I småbarnspedagogiken har barnantalen förblivit nästan oförändrade. Antalet gymnasieelever har ökat med 14. I grundskolan minskade antalet elever med tre.

4.6. Tekniska utskottet, byggnads- och miljöutskottet

För tekniska utskottets, byggnads- och miljöutskottets verksamhetsområde hade man ställt upp sex bindande operativa mål gentemot fullmäktige. Alla mål uppnåddes. Tekniska utskottet hade regelbundet följt upp uppnåendet av de bindande målen under året. För det här vill revisionsnämnden framföra ett tack till förvaltningen.

Tekniska utskottet överskred år 2019 sitt investeringsanslag med 2,5 miljoner euro. Kommunfullmäktige har godkänt överskridningen i efterskott.

Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet vid detta förfarande och understryker vikten av att följa upp ekonomin och planera noggrant.

På resultatniveån kan kritik också riktas mot Byggnadstillsynen, Miljöövervakningen samt Gator och grönområden.

Vissa av de operativa mål som ställts upp för Byggnadstillsynen har inte helt uppnåtts, skillnaden i förhållande till de uppställda målen är inte särskilt stor och kan bero på en minskning av antalet ansökningar, men siffrorna för inlämnade ansökningar framgår inte av berättelsen.

Revisionsnämnden uppmanar att följa upp antalet inlämnade ansökningar i de avdelningsspecifika nyckeltalen.

Vissa av de operativa målen hade återigen uppnått bättre resultat än målet. Man hade lyckats förkorta handläggningstiderna för bygglov jämfört med år 2018 och underskridit tidsmålet som ställts upp för år 2019, och det här ska enheten ha ett tack för. Man hade lyckats förkorta handläggningstiderna för undantagstillstånd jämfört med år 2018, men målet för 2019 hade inte uppnåtts.

Antalet bostäder som blivit färdiga eller tagits i bruk överskred tydligt målet, liksom de beviljade tillstånden för bostadsbyggande.

Miljöövervakningen har inte uppnått målen i punkterna Tillstånd och beslut samt Utlåtanden, men målen i punkt Skadeanmälningar har överskridits klart. Av enhetens berättelse framgår inte varför målen inte har uppnåtts. Anledningen till att målen inte uppnås bör anges i berättelsen. Rekryteringen bör också intensifieras ytterligare för att fylla bristen på resurser.

Mot bakgrund av siffrorna har enheten Gator och grönområden uppnått alla sina operativa mål. Det ekonomiska resultatet ger dock ingen smickrande bild av verksamheten. Man måste fästa uppmärksamhet på stävandet av driftsutgifterna, vilket enheten själv konstaterar.

Enheten bör också se till att kontrakt för investeringsprojekt lagras i det system för kontraktshantering som är avsett för dem. Detta har man inte följt för alla kontrakt.

Revisionsnämnden fäster enhetens och hela den tekniska avdelningens uppmärksamhet på att upphandlingslagstiftningen absolut måste iakttas. Med det företag som vunnit konkurrensutsättningen ingås ett kontrakt, som lagras i det system som är avsett för ändamålet.

Lokalitetstjänsterna hade överskridit sin budget en aning. Beträffande lokalerna i bruk var överskridningen cirka 10 000 m²by. Den stora andelen passiva lokaler, 7 500 m²by, är förvånande. Förklaringen till en sådan betydande ökning bör anges i verksamhetsberättelsen.

Användningen av Nya depån väcker också förundran. Byggnaden hyrdes av kommunen i början av 2019, men några synliga reparationsarbeten har ännu inte påbörjats. Om reparationsarbetet inleds våren 2020 är det troligt att det inte kommer att vara slutfört förrän tidigast i slutet av 2020. I detta fall har byggnaden använts passivt i nästan två år, vilket är oacceptabelt.

Revisionsnämnden föreslår att alla fastigheter som ägs eller nyttjas av kommunen utreds för att avgöra om de används på ett ändamålsenligt sätt och om de är nödvändiga för kommunens verksamhet. Utifrån totalekonomiska grunder bör man sträva efter att avstå från lokaler som är onödiga.

5. Personal

Vid slutet av år 2019 var antalet ikraftvarande anställningsförhållanden som huvudsyssla i Sibbo 1 313, vilket är 1 mer än föregående år. Av anställningsförhållandena var 992 ordinarie, dvs. 74 %, och 310 tidsbundna. Andelen anställda på viss tid var 24 %, vilket fortfarande är något högre än genomsnittet inom den kommunala sektorn (21 %) men lägre än i Sibbo i slutet av år 2018. Antalet anställda med sysselsättningsstöd var 9 (2018 var antalet 11 personer).

I slutet av år 2019 hade 56,8 % av hela personalen finska som modersmål och 43,2 % hade svenska som modersmål. Den svenskspråkiga personalens andel har ökat med 0,3 % från år 2018. Av hela personalen var 83,8 % kvinnor och 16,2 % män, vilket innebär att kvinnornas relativa andel har minskat med 0,2 % jämfört med föregående år. Av kommunledningen var 62,5 % män och 37,5 % kvinnor, men i de övriga chefsuppgifterna var 26,5 % män och 73,5 % kvinnor. Medelåldern för Sibbo kommuns ordinarie personal var 46,1 år. Av personalen hade 54,2 % Sibbo som hemkommun, sedan följde Borgå (16,6 %),

Helsingfors (8,8 %), Vanda (4,6 %) och Kervo (3,4 %). 12,4 % av personalstyrkan bodde i en annan kommun än de ovannämnda.

År 2019 uppgick arbetsgivarens lönebaserade pensionsavgifter till sammanlagt 8 186 700 euro, vilket är 300 565 euro mer än föregående år. Den förtidspensionsutgiftsbaserade avgiften avskaffades år 2019 och den lönebaserade pensionsavgiften ändrades så att den framöver omfattar både arbetsgivarens och arbetstagarens pensionsavgift och avgiften för invalidpension. Sibbo kommun betalar för närvarande 1,0 % av lönesumman som invalidpensionsavgift.

Kommunens personalkostnader jämte bikostnader uppgick till 58 116 000 euro, vilket innebär att personalkostnaderna ökade med 2,2 % från år 2018. Lönekostnaderna ökade mest på grund av den avtalsenliga justeringspotten (1.1.2019) och den allmänna förhöjningen på 1% (1.4.2019). Ökningen av personalkostnaderna har fortsättningsvis stävjats av nedskärningen av semesterpenningen enligt konkurrenskraftsavtalet. Enbart lönekostnaderna ökade med hela 7,1% men var ändå 2,3 % lägre än budgeterat.

Revisionsnämnden vill att alla avdelningar fäster uppmärksamhet vid budgeteringen av lönekostnader.

Antalet anställningsförhållanden har öka särskilt på Avdelningen för teknik och miljö. Bildningsavdelningen är personmässigt den största avdelningen med 53 % av kommunens hela personalstyrka. Uttryckt i hela arbetsår motsvarade användningen av kommunens personalresurs totalt 1 212 årsverken, vilket är 10 fler än år 2018.

Sjukfrånvaron minskade med nästan 8 % jämfört med 2018. Antalet sjukfrånvarodagar var 1591 färre än 2018, så minskningen är betydande. Ändå förlorade man totalt 17 648 kalenderdagar på grund av sjukdom, och antalet sjukfrånvarodagar är fortfarande högre än till exempel år 2017. Mest ökade medellång frånvaro på 8–30 dagar. I förhållande till personalstyrkan uppgick sjukfrånvaron till 13,5 kalenderdagar per arbetstagare. År 2017 uppgick sjukfrånvaron till i medeltal 12,3 dagar per arbetstagare. Var tredje arbetstagare (31,7 %) hade inte en enda sjukdag år 2019.

Totalt registrerades 83 arbetsolycksfall, som sammanlagt orsakade 215 frånvarodagar. År 2019 uppgick lönekostnaderna för sjukfrånvaron till sammanlagt 1 347 225 euro, vilket är 81 813 euro mindre än föregående år. Den mest betydande förändringen i den ökande frånvaron har skett inom Social- och hälsovårdsavdelningen och inom bildningsutskottets enhet Kultur och fritidstjänster. Orsakerna som ledde till kort frånvaro anknöt till förlängda infektioner i luftvägarna samt till magsjukdomar, medan de vanligaste orsakerna till långvarig frånvaro var problem i stöd- och rörelseorganen, pre- och postoperativa situationer i samband med operationer och mentala sjukdomar samt väntan på ett beslut om rehabiliteringsstöd eller invalidpension. Ackumuleringen av kort frånvaro har följts upp och granskats enhetsvis tillsammans med cheferna, och man har särskilt beaktat bland annat orkande i arbetet och psykosociala faktorer inverkan på kort frånvaro. De enheter där kort frånvaro har ökat betydligt har det funnits utmaningar bl.a. med att ha kontroll över kundmängderna och med frågor kring förändringen i verksamhetsmiljön och arbetsgemenskapens funktionsduglighet samt ledarskapet.

Revisionsnämnden rekommenderar att dessa enheter fäster uppmärksamhet vid arbetsgemenskapens funktionsduglighet och ledarskap.

Kostnaderna för personalutbildning uppgick år 2019 till cirka 310 000 euro, det vill säga 0,65 % av lönesumman (2018 0,59 %). I syfte att stödja arbetsförmågan understöddes anställdas regelbundna motions- och kulturaktiviteter med 69 731 euro år 2019, vilket är 19 811 euro mer än år 2018. Det förekommer ingen större skillnad i antalet personer som utnyttjade förmånen jämfört med det totala antalet under 2018.

Revisionsnämnden framför ett tack för de ökade anslagen till upprätthållandet av personalens arbetsförmåga och utbildning och rekommenderar att anslagen fortsättningsvis ökas.

I slutet av 2019 genomfördes en mer omfattande arbetshälsoenkät än året innan, där medeltalet var 3,7. Enkäten var i stort sett densamma som 2017. 795 anställda svarade på undersökningen där svarsprocenten var 65,2 %, vilket är ungefär samma som 2017 men klart högre än i den betydligt mer begränsade enkäten om socialt kapital som genomfördes 2018 (45 %). Svarsprocenten i enkäten 2019 dras ner av den lägre svarsaktiviteten på Bildningsavdelningen. Bildningsavdelningens svarsprocent blev endast 56,8 % och eftersom avdelningen är den största har den störst inverkan på hela kommunens svarsprocent. Svarstiden förlängdes två gånger och personalen uppmuntrades via cheferna att delta. Inom småbarnspedagogiken ökade antalet svar något efter påminnelserna, men inom utbildningstjänsterna hade påminnelserna ingen större effekt. Orsaken till det här kan vara förändringarna i ledarskapsstrukturen i slutet av 2019 då andra frågor sysselsatte cheferna. Flera andra undersökningar har tydligen också riktats till lärarna under 2019, vilket kan ha minskat svarsvilligheten. Behandlingen av resultaten från arbetshälsoenkäten 2017 blev en aning på hälft i kommunen, vilket kan ha lett till en lägre svarsvillighet i enkäten 2019.

Revisionsnämnden uppmanar personalförvaltningen att vidta konkreta åtgärder för att öka svarsprocenten i arbetshälsoenkäten, till exempel genom att erbjuda inte bara en elektronisk enkät utan också möjligheten att fylla i en pappersenkät.

Frågorna i arbetshälsoenkäten presenterades som påståenden och poängsattes på en skala från 1–5 beroende på om den svarande instämmer eller inte instämmer i påståendet. Antalet påståenden var sammanlagt 26. Frågorna gällde bland annat arbetets smidighet, de egna resurserna, chefsarbetet, arbetsgivarens verksamhet och hur jämställdhet och jämlikhet förverkligas. Enkäten genomfördes med Kevas nätbaserade verktyg. Resultaten behandlas och presenteras som medeltal för avdelningarna, ansvarsområdena och enheterna. Ekonomi- och förvaltningscentralen hade den högsta svarsprocenten, och mest aktivt svarade cheferna, förvaltningspersonalen och kontorspersonalen samt personer i expertuppgifter. Resultaten av arbetshälsoenkäten kommer först att behandlas i kommunens ledningsgrupp och med kommunens huvudförtroendemän, varefter resultaten kommer att behandlas avdelnings- och ansvarsområdesvis. Tanken är att utifrån resultaten planera och genomföra utvecklingsåtgärder i varje arbetsgemenskap.

Revisionsnämnden vill veta vilka konkreta utvecklingsåtgärder som har vidtagits vid varje avdelning utifrån resultaten från arbetshälsoenkäten.

På grundval av svaren uppfattades tydlighet i mål och verksamheter, liksom möjligheten till yrkesmässig utveckling och mångsidigt utnyttjande av kunskaper och färdigheter som de starkaste faktorerna tillsammans med chefsarbetet och arbetstagarens upplevelse av att kunna påverka frågor som rör hans eller hennes eget arbete. Även introduktionen i arbetet ansågs fungera bättre än i enkäten som genomfördes 2017, och arbetstagarna upplevde också att deras tid räcker bättre för att utföra

arbetsuppgifterna. Bland de utmaningar som identifierades fanns bristen på samarbete mellan de olika enheterna, det sätt på vilket organisationen leds, bristen på öppenhet i organisationens ledning och likabehandling av arbetstagarna. 65 % av de svarande uppgav att de hade haft ett mål- och stödsamtal (MåSt), dvs. ett så kallat utvecklingssamtal med sin chef under det senaste året.

6. Övriga observationer

Revisionsnämnden har upptäckt att alla kontrakt inte har förts in i systemet för kontraktshantering i enlighet med kommunstyrelsens instruktioner.

Revisionsnämnden uppmanar alla avdelningar att följa kommunstyrelsens instruktioner.

7. Slutsatser

Sibbo kommuns ekonomiska och operativa resultat är inte bra. Kommunens verksamhet har inte organiserats på ett ändamålsenligt sätt till alla delar.

Revisionsnämnden vill ändå tacka kommunens personal för flexibilitet och extra ansträngningar i en verksamhetsmiljö under förändring.

8. Underskrifter

Sibbo den 8 juni 2020

Harri Lehtonen, ordförande

Hannele Rauha, viceordförande

Hans-Peter Lindgren

Minna Lindblom

Kirsi Toivola